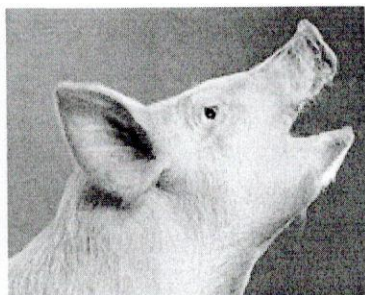


Africký mor ošípaných (AMO) u domácich ošípaných a diviakov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky Bratislava

- akútna, vysoko nákazlivá choroba domácich ošípaných a diviakov
- prenosný priamym kontaktom s chorým alebo uhynutým zvieratom, výkalmi a sekrétmi infikovaného zvieratá, prípadne konzumáciou tepelne neopracovaných produktov z infikovaných zvierat
- prejavuje sa vysokou horúčkou (až 42°C), ktorá môže trvať až niekoľko dní, apatiou, krvácaninami v podkoží, na miazgových uzlinách, vnútorných orgánoch a zväčšenou slezinou
- u gravidných prasníc sa prejavuje potratmi
- charakteristický vysokou, takmer 100% úmrtnosťou zvierat
- **ide o neliečiteľnú chorobu, ktorá ale nie je prenosná na ľudí a iné druhy zvierat**

Chovy ošípaných – prevencia



- dodržiavať v chovoch **zásady biologickej bezpečnosti** (dôkladné oplotenie farmy, dezinfekčné brody, evidencia a kontrola pohybu dopravných prostriedkov a osôb, prezliekanie zamestnancov a návštevníkov farmy, dodržiavať čierno-biely systém)
- **zamedziť vniknutiu diviakov** do areálu farmy, prípadne ich kontaktu s krmivom a stelivom
- rešpektovať **zákaz skrmovania kuchynských odpadov** a výrobkov z diviacieho mäsa
- **zákaz skladovať krmivo** pre ošípané v dosahu diviakov
- **zákaz skladovať podstielkovú slamu** v dosahu diviakov min. 90 dní pred jej použitím
- pravidelné klinické prehliadky zvierat v chove

Užívatelia poľovných revírov – prevencia



- odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie od všetkých nájdených **uhynutých diviakov**
- neškodné odstránenie kadáverov uhynutých diviakov do **kafilérie alebo hlbokým zakopaním (2m) resp. spálením na mieste úhynu**
- lov a vyšetrenie všetkých **chorých diviakov**
- dodržiavanie normovaných kmeňových stavov, vekovej a pohlavnej štruktúry populácie, lovom všetkých vekových kategórií
- **zákaz prikrmovania diviakov** v pohraničných revíroch s Ukrajinou
- dodržiavanie protiepidemických zásad pri manipulácii s telami a vývrhmi z ulovených diviakov
- odber a zaslanie vzoriek na vyšetrenie **od ulovených diviakov podľa inštrukcií RVPS**

Na Slovensku sa AMO vyskytuje od r. 2019, ale najviac pozitívnych zvierat je na Ukrajine, v Poľsku, Maďarsku, v pobaltských krajinách a vo východnej Európe. Najväčším nebezpečenstvom rozšírenia AMO na územie SR predstavuje migrácia infikovaných diviakov z Ukrajiny a z Maďarska. Preventívna vakcinácia diviakov a domácich ošípaných nie je možná.

Kritériá biologickej bezpečnosti pre chovy ošípaných pri AMO:

- a) Zákaz skrmovania potravinových odpadov a zabezpečiť odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov v súlade s Nariadením (EK) č. 1069/2009.
- b) Zákaz kontaktu medzi ošípanými z nekomerčných chovov, ošípanými z ostatných chovov a voľne žijúcich ošípaných alebo diviakov. Ošípané majú byť držané tak, aby nenastal priamy ani nepriamy kontakt s ošípanými z iných chovov alebo ošípanými z priestoru mimo chovov ani s diviачou zverou.
- c) Zákaz kontaktu s akoukoľvek časťou diviakov (vrátane ulovených alebo mŕtvych diviakov/mäsa/vedľajších živočíšnych produktov).
- d) Vlastník (alebo držiteľ) by mal prijať primerané biohygienické opatrenia ako sú prezliekanie oblečenia a prezutie sa pri vstupe do stajne a pri odchode z nej. Dezinfekcia sa má vykonať pri vstupe do chovu a do stajne.
- e) Nesmie sa vykonávať žiadna poľovnícka činnosť 48 hodín pred kontaktom s ošípanými.
- f) Zákaz vstupu do chovu (stajne) nepovolánym osobám/vozidlám. Musí sa viesť evidencia o osobách a vozidlách, ktoré majú prístup na miesta, kde sú držané ošípané.
- g) Domáce zabiľáčky nahlasovať aspoň jeden pracovný deň vopred na RVPS R. Sobota tel. č. **0915 474 745**.
- h) Zákaz kŕmenia ošípaných čerstvou trávou alebo obilím. Kŕmenie týmito krmivami je možné iba ak boli skladované (mimo dosahu diviачej zveri) najmenej 30 dní pred kŕmením.
- i) Zákaz používania slamy na podstielku ošípaných. Podstielanie je možné, iba ak je slama skladovaná (mimo dosahu diviачej zveri) najmenej 90 dní pred jej použitím.
- j) Zabezpečiť chov ošípaných tak, aby žiadne diviaky alebo iné zvieratá (napr. psy) nemali prístup do stajne.

Základné informácie pre občanov:

- a) V prípade nájdenia uhynutého diviaka oznámiť urýchlene nález príslušnému užívateľovi poľovného revíru (poľovníkom) respektíve na RVPS R. Sobota 047/5811138.
- b) Za žiadnych okolností nemanipulovať s nájdenou uhynutou zverinou.
- c) Zdržať sa akýchkoľvek návštev v chovoch ošípaných, nie v tom istom oblečení, najmä po návšteve extravilánu obce (napr. zber húb, lesných plodov, prechádzke so psom a pod.).